

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 21P/44/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2221203203
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Helena Marcinkechová
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2022:2221203203.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda sudkyňou Mgr. Helenou Marcinkechovou v rodinnoprávnej veci starostlivosti o maloleté dieťa: I. P., F.. XX.XX.XXXX, dieťa procesne zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti starej matky: E. J., F.. XX.XX.XXXX, T. E.Ý. U. XXX/X, R., dieťa rodičov: matka: P. P., F.. XX.XX.XXXX, T. E. U. XXX/X, R., a otec: neuvedený v rodnom liste, o návrhu na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti a výživného, taktó

rozhodol:

I. Súd návrh z a m i e t a .

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Podaním doručeným Okresnému súdu Dunajská Streda dňa 14.09.2021 sa matka maloletého I. domáhala zrušenia náhradnej osobnej starostlivosti a výživného na maloletého I.. Podaním zo dňa 30.11.2021 matka doplnila, že o zrušenie výživného žiada, lebo má zdravotné problémy a jej mesačný príjem je 60,- eur. Podaním z 01.08.2022 matka zotrvala na návrhu na zverenie maloletého dieťaťa do jej osobnej starostlivosti. Matka býva v spoločnej domácnosti so starou matkou, ktorej je maloletý zverený do náhradnej osobnej starostlivosti. Má za to, že je schopná o syna sa postarať, preto na návrhu zotrvala.

2. Na pojednávanie nariadené na 20.09.2022 sa napriek riadnemu predvolaniu nedostavila navrhovateľka - matka maloletého I. ani stará matka E. J., ktorej je maloletý I. zverený do náhradnej osobnej starostlivosti. Súd vykonal pojednávanie v neprítomnosti matky a starej matky maloletého I.. Na pojednávaní prítomná kolízna opatrovníčka s poukazom na rozhovor s matkou ako aj na dokazovanie vykonané lekárskymi nálezmi mala za to, že matka nie je schopná sa o maloletého I. postarať a preto navrhla návrh zamietnuť.

3. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom kolíznej opatrovníčky a oboznámil sa s obsahom pripojených listinných dôkazov, a to návrhom s doplnením návrhu, rodným listom maloletého I., lekárskou správou zo dňa 20.10.2021, dekurzom E.. S. S., prípisom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda - odpoveď na žiadosť z 16.02.2022, lekársky nález - prepúšťacia správa z psychiatrického oddelenia M. F. W. zo dňa 04.04.2022, rozsudok Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 7P/44/2019-21 z 06.08.2019, správa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda zo šetrenia pomerov z 12.08.2022, pričom bol zistený nasledovný skutkový stav:

4. Maloletý I. P. je dieťaťom matky P. P., otca v rodnom liste uvedeného nemá. Rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 7P/44/2019-21 zo 06.08.2019 bol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča, starej matky E.Q. J., F.. XX.XX.XXXX. Stará matka bola rozsudkom zaviazaná povinnosťou sa o maloletého osobne starať, zastupovať ho a spravovať jeho majetok v

bežných veciach. Zároveň bola matke uložená povinnosť platiť na maloletého výživné v minimálnej zákonnej výške 30% zo sumy životného minima mesačne na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda. Z lekárskeho nálezov - nález z 20.10.2021, dekurz E.. S. S., H., prepúšťacej správy zo 04.04.2022 vyplynulo, že pacientka je doma, pozerá rozprávky, býva negativistická, dráždivá, žije bez partnera, dieťa vychováva jej matka. Intelektové schopnosti sa predpokladajú na úrovni miernej duševnej zaostalosti. Osobnosť matky je simplexná, nezrelá, nekonformná. U matky je prítomná emočná labilita, adaptačné ťažkosti, sklon k hostilnému reagovaniu s nedostatočnou racionálnou kontrolou a maladaptívnym vzorcom správania. Myslenie matky je intaktné. Celková intelektová kapacita spadá do pásma ľahkej duševnej zaostalosti. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny zo šetrenia pomerov z 12.08.2022 vyplynulo, že počas šetrenia matka s pracovníčkami orgánu sociálnoprávnej ochrany mládeže nekomunikovala, na položené otázky odpovedala jednoslovnou alebo vôbec. Stará matka uviedla, že matka maloletého potrebuje príbežných úkonoch jej pomoc, dcéru odprevádza k lekárovi. Podľa jej udania matka nie je schopná samostatne sa o dieťa postarať.

5. Podľa § 44 ods. 1 ZR náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

6. Podľa § 45 ZR

(1) Ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

(2) Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

(3) V rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

(4) Osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

(5) Na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33.

(6) Rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

(7) Vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

(8) Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak

povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazyval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

(9) Súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

7. Podľa § 47 ods. 1 ZR náhradná osobná starostlivosť zaniká

- a) dosiahnutím plnoletosti dieťaťa,
- b) smrťou maloletého dieťaťa,
- c) smrťou osoby, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti,
- d) právoplatným rozhodnutím súdu o zániku dôvodu, pre ktorý bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti,
- e) právoplatným rozhodnutím súdu o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti,
- f) rozvodom manželov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti podľa § 46.

8. Podľa § 62 ods. 1 ZR plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

9. Podľa § 62 ods. 3 ZR Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.¹³⁾

10. Rodičovské práva a povinnosti, vrátane osobnej starostlivosti, majú za obvyklých okolností obaja rodičia, t.j. matka a otec od narodenia dieťaťa do jeho plnoletosti. V zmysle § 45 Zákona o rodine však súd môže v prípade, ak to vyžaduje záujem dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Maloletý I. P. bol rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 7P/44/2019-21 zo 06.08.2019 zvereny do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky E. J.. Účelom zverenia maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti (§ 45 Zákona o rodine) je nahradiť osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť. Súd môže maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa. V záujme maloletého dieťaťa v najširšom slova zmysle je, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania a rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju, aby bol jeho majetok spravovaný s náležitou starostlivosťou a aby boli rešpektované jeho práva uvedené v dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch. Dôvody, pre ktoré je v záujme maloletého dieťaťa jeho zverenie do náhradnej osobnej starostlivosti, môžu mať objektívny, ako aj subjektívny charakter. Pôjde jednak o prípady, keď rodičia nemôžu zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, napríklad z dôvodu ich neprítomnosti, či zlého zdravotného stavu, výrazne nevyhovujúcej sociálnej situácie, ako aj prípady zanedbávania rodičovských práv a povinností, nezaujímajúcich o maloleté dieťa a jeho výchovu.

11. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že matka trpí duševnou zaostalosťou, je nezamestnaná, poberá invalidný dôchodok. Matka sa správa infantilne (pozerá rozprávky), pri šetrení pomerov s pracovníčkami úradu práce nekomunikovala. Podľa vyjadrení starej matky matka maloletého I. aj pri bežných úkonoch potrebuje pomoc starej matky. Je nesporné, že fakticky maloletého I. vychováva stará matka maloletého. Súd má teda za preukázané, že matka maloletého nemôže zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého I. z dôvodu zlého psychického stavu, keď nielen že nemá vybudované rodičovské zručnosti, ale ani svojimi kognitívnymi schopnosťami nie je schopná zvládnuť celý rad povinností viažucich sa k výkonu osobnej starostlivosti o maloleté dieťa. Maloletý I. bol zvereny do

náhradnej osobnej starostlivosti starej matky - E. J.D., ktorá s ním žije v spoločnej domácnosti a o maloletého sa fakticky stará. Z toho dôvodu je potom nutné ustáliť, že stále trvá dôvod pre zverenie maloletého I. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky E. J.. Návrh na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti a zverenie maloletého do osobnej starostlivosti matky je teda nedôvodný a ako taký ho súd zamietol.

12. Pokiaľ ide o návrh na zrušenie výživného, podľa ustanovenia § 62 ods. 1 zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Keďže maloletý I. nie je schopný sám sa živiť, vyživovacia povinnosť matky k maloletému I. trvá. Podľa § 45 ods. 8 zákona o rodine sú rodičia, ktorých deti boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, povinní výživné poukazovať úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Keďže rozsudkom Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 7P/44/2019-21 zo 06.08.2019 bola matka zaviazaná povinnosťou platiť na maloletého I. mesačné výživné vo výške 30% zo sumy životného minima, teda minimálne zákonné výživné podľa § 62 ods. 3 zákona o rodine, nebolo možné určené výživné na maloletého I. ani znížiť.

13. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd považoval návrh matky za v celom rozsahu nedôvodný a ako taký ho zamietol.

14. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od jeho doručenia, prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Trnave, písomne v troch vyhotoveniach. V odvolaní musí byť popri všeobecných náležitostiach (§ 127 Civilného sporového poriadku) uvedené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže byť rozšírený len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Rozsahom odvolania nie je odvolací súd viazaný vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy. Odvolanie je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami, inak súd vyhotoví kópie odvolania na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj z dôvodu nesprávneho alebo neúplného zistenia skutočného stavu veci (§ 62 Civilného mimosporového poriadku).

Ak povinná osoba dobrovoľne nespĺní vykonateľné rozhodnutie vo výroku, v ktorom mu bola uložená peňažná povinnosť môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie podľa zákona č. 233/95 Z. z. v znení neskorších predpisov (Exekučný poriadok).

Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko, môže do troch mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva matričnému úradu oznámiť, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko.